

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés helyben, vidéken:
1 óra 2:50 K 1 óra 2:50 K
1 évre 30 K 1 évre 30 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-tér 1. Telefon 208.

Felelős szerkesztő: Hajós József.

Változások közömbén.

A világháború eseményei a magyar nemzetet sorsdöntő órák elé állították. Ma már kétségtelen, hogy Ausztria föderaliztikus állammá alakult át és megdőlvén a dualizmus, Magyarország örendelkezési szabadságát visszanyeri s az önálló nemzeti állam megteremtésének adódó lehetőségé válik.

Magyarország örendelkezési joga a gazdasági berendezkedés kérdéseiben eddig sem volt kétséges. Hiszen már a koalíció idejében vámszövetség helyett vám- és kereskedelmi szerződést kötöttünk Ausztriával, ép úgy mint a külföldi államokkal. Míg azonban a múltban Ausztriával való államszövetségünk korlátozta a tényleges különválasztást, addig most, az államszövetséges viszony várható megszűnése egyenest rátaul bennünket a gazdasági különválasztásra is. A mai vámtérületi közösség tehát kétségtelenül meg fog szűnni, ami még ennél is többet jelent, külön magyar banknak is létre kell jönnie.

Ez az átmenet a mélyreható változások egész sorozatát fogja előidézni és oly új problémákat ad fel, amelyekkel a gazdaságunk és elsősorban a mezőgazdasági érdekképviseleti testületeknek a legközelebbi jövő-

zeti élet öncélú berendezkedése nagy feladatok és reformszükségletek elé állít bennünket kulturális és gazdasági téren egyaránt.

Megoldásra vár a közigazgatás reformja, a nemzeti állam központi erejének növelése céljából és ami nem lényegtelen, ki kell építeni onnantól a mezőgazdasági közigazgatás szervezetét is úgy, hogy a nép édekeinek gondozása és a mezőgazdasági törvények végrehajtása biztosítható legyen. Meg kell teremteni a most széttagolt gazdaságszervezetnek önkormányzati intézményét, mely a termelés fejlesztésére és irányítására hivatott. A fölgirtokpolitikát a nemzeti érdek és a népesedési politikai szolgálatába kell állítani. Erősen kézbe kell venni az iskolaügyet, hogy népünk fiait köztudni ne legyenek analfabéták s már az alsó vonalon mindenki megtalálja azt a tanulási lehetőséget, mely őt a nemzeti munka minél közvetlenebb részesevé és hasznos állampolgárrá teszi. Különösen mezőgazdasági téren a kisgazdák érdekei sürgetnek új iskolát. Törvényhozási reformokkal és szo-

ciálpolitikai intézkedésekkel arra kell hatnunk, hogy a magyarosság fájának leggyengébb rügye, hajlékait is megővjük a gazdasági zuzódások ellen.

Emelünk kell a falusi élet színvonalát, hogy a ma alacsonyrendű életfeltételek között élő fa'usi nép kulturálja fejlődjék, gazdasági térfoglaló képessége izmosodjon és ami legfontosabb, meg kell szervezni a jók és igazak aralmát, ahol a becsület és érdemes emberek érvényesülhetnek minden vonalon, nem pedig a munkakerülő szajhósok, az igazgatók és a protekciók. Az önálló nemzeti élet kiépítésében testvéries egyetértéssel kell résztvennünk. A magyarság jövője érdekében nyujtsunk kezet egymásnak mindannyian, mert különben eltipornak az események.

HIREK.

— Halálözás. Sulyos csapás érte a Friss Újság szerkesztőjét, Hevesi Jenőt. Feleségét vasárnap óta a gyilkos spanyol betegség ágyba döntötte és minden orvosi ápolás és orvosi tudomány ellenére a 40 éves kedves uriaszonyt, a ritka hitvest az életnek megmenteni nem lehetett. Folyó hó 18-án éjjel 12 órakor a Kégl György-utca 7. sz. alatti lakásán rövid szenvedés után elhunyt. Temetését a

sárnag délelőtt 10 órakor lesz az izraelita temető halottszáradóiban.

— Lékal elvtárs. A Népszava című munkásbolondító újság nagy gaudiummal írja esztörtéki számában, hogy Tisza István gróf merénylője a szocialdemokrata párt tagja s hogy a házkutatás alkalmával olyan szocialista iratokat találtak nála s hogy a merénylet előtt a szocialista gyűléseken szellett magába bátoraságot. Ez a dicsékes mutaja, hogy a háboruban itthon meg huzódott s most a napvilágra bujt s örömmel szendergő s napnap után véres forradalmi iratokat gyártó zsidólegények ott a Népszava szerkesztőségében elvesztették józan eszüket, különben nem dicsőrnék a gyilkosságot.

— A Zsófia Országos Gyermekszanatórium Egyesület a balatonszabadi nagy hadiára gyermekszanatórium és a balatonalmádi Zsófia gyermekszanatórium javára gyűjtést rendez az összes iskolákban oly igrettel, hogy a felvételnél különösen tekintettel lesz a taneórok hozzátartozóira és azokra, akiket a tanfésztületek ajánlanak.

— „Ludhust enni jó”. Dicsőretre méltó fogást csinált tegnap a rendőrség, már csak azért is elismerést érdemel, mert legálább ebben a zsirtalan városban akik hozzájutottak a kövérlibákhoz nem csak egy kis zsirpótlékra, hanem jó izletes falatokhoz is jutottak. Minthogy pedig „Ludhust enni jó”, gondoskodott aki péntek virradóra a pestiek gyomrának szánva tizenkét hizott libát megfésztetve akart a vasuton elesempészni. De mit tesz egy igazán ügyes, szemfületes rendőr. A libaszagot megérezve úgy találta, böfös dolgot eszelelszik ha meghagyja nekünk a tizenkét libát és így kerülték a hóféhr libák dr. Zavaros Aladár rendőrökaptányi ítélt asztalára, aki a legigazságosabb bíró, böfösen eldotta meg a libák sorsát. Keresett tizenkét gazdát, akik legnagyobgyobb örömmel vállalkoztak arra, hogy a zsiros libák maximális árban kerüljenek a házi asszonyok konyháiba. Az Isten tartsa meg dr. Zavaros Aladár jó szokását.

— A Szabad Lyceum vasárnapi előadásának műsora a következő: Megnyitó, tartja: Kétségs Elek, igazgató. — Szavaltat, előadja Smohay Annuska. — Kupa, zongora kísérettel előadja Lónyai Elemér, — „A mama”, jelenet, előadják Kovács Mancika, Smohay Annuska és Gántis Pál. — Enekszámok, zongorakísérettel éneklí Kotrobya N. Sándor. — Az egyetlen „kabát”

előadását Kötöbáy N. Sándor szobrász — Gárdonyi László, festő — Kovács Jenő, nagybácsi — Kovács Aladár, postás — Tóti László, piccolo — Voltsgruber Pista. — Az előadás pontosan délután 5 órakor kezdődik a kath. legényegylet nagytermében. Jegyek előre válthatók Vaimár cégnél Nacser utca és az előadás napján délután 4 órakor a lyceum pénztáránál.

— A vetőmagkészleteket nem szabad lefoglalni. A közéletmezősi miniszter táviratban értesítette a városok polgármestereit, hogy a vetőmagkészleteket életmezősi céokra lefoglalni nem szabad és azoknak szállítása semmi esetre sem akadályozható meg. Önkényes lefoglalás esetén kénytelen lesz a miniszter a tilalom ellen „vető” közegeket szigoruan felelősségre vonni.

— A juhsajt maximális ára. A közéletmezősi miniszter módosította a juhsajt maximális árának megállapítására vonatkozó rendelkezést, akként, hogy a maximális árak a kereskedők és fogyasztók közötti viszonylatban 12:40 f., illetve 16:40 fillér lesznek.

— Hatósági hirdetés. Mondják Uralim, elolvassák önök a hatósági hirdetéseket? Vagy ha elolvassák megértik? Én néha elkezdem olvasni, aztán, mivel nem vagyok dühös ember, szomorú resignációval félretegeszem a lapot, legfeljebb magamban mondom: „egy meg a f...”, én nem értem. Hirdetéseinknek érthetelensége biztosan meg a buta lahkor-szakkból maradt. Kiadják, mert muszáj, de azzal senki sem törődik, hogy a nép meg is értsen. Egész özőne jelent már meg a hosszú hasábos hirdetéseknek a gabonya, burgonya, bab s egyéb termények zárlátvételeiről s maximális áráról, holmi prémiumokról, telve régebbi most már ismeretlen rendeletekre s számokra való utalásokkal, de nincs Fehérvártól 20 ember, aki biztosan tudná, hogy pld.

mi a kukorica maximális ára? A nagy szöözön helyett kérünk néhány világos mondatot, hogy mindenki megértse, miről van szó s időről időre tegyék közzé az összes termények, liszt, hus stb. maximális árát. Tisztelettel Kükö Rica.

— Spanyoljárvány Nagyperkátán. Perkáta tudósítónk írja, hogy rendkívül sok a beteg. Dr. Buck Ferenc körorvos egymaga nem győzi kora reggeltől késő estig a község s a szomszédos puszták betegeinek ellátását, így történik, hogy a halottak temetésével is várni kell. Naponként 3-4 halott van. Ma meghalt Kovács Elemér

40 éves fia, aki a háború alatt két kis árva't hagyott maga után. Hívtalló módjára vette fel a halodoklók szenteséit, nagy épülésére a község lakosságának. Zakariás Gergely kaplán is nagy beteg; Györy Teréz grófnő 2 irgalmas betegápolónővert hozatott, hogy ahol legnagyobb a szükség, ott a családoknak segítségere legyenek.

— Halálözás. Gerwein Pistika 10 hónapos korában elhunyt. Temetése 19-én délután fél 3 órakor lesz Vörösmarti-tér 1. számú gyász. házból.

— December 1-én lép életbe az új ruharendelet. A hivatalos lap keddi száma a kereskedelmi miniszter rendelkezést közli, amely részben megváltoztatja a szeptemberben megjelent ruharendelet intézkedését. Eszerint a textilárakat nem október 15-ig, hanem november 15-ig lehet bejelenteni. A kiskereskedők november 30-ig készleteik 30 százalékának erejéig vállalhatnak rendelést. December elsejétől kezdve csak jegyre szabad ruházati cikkeket kiszolgáltatni, de ez év végéig a november 30-ig megrendelt mérték után készülő ruhákra az intézkedés nem vonatkozik.

